Nr. 89. Anulu XXIX.

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esi de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fór'a, candu concedu ajutórele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/2 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 25/13 Novembre 1866.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHI'A AUSTRIACA

Transilvani'a.

Rescriptulu regiu

catra diet'a Ungariei, ceriu in siedinti'a casei de diosu din 19 Nov. 1866.

Iubiti credintiosi! Cu credintia neclatita in providinti'a Ddieésca si in alipirea cea credintiósa a popóreloru Nóstre érasi incepemu a continuá firulu pertractariloru dietale, alu caroru punctu de esire 'lu demarcaramu in cuventulu Nostru de tronu, si cá cea mai importanta si mai neschimbabila tienta a acelora privimu Noi regularea constitutiunala a legaturii singuriteloru parti ale monarchiei, precum si restituirea catu mai curunda a formei autonóme de dreptulu iubitului Nostru regatu Ungari'a.

Nefavorabil'a schimbare a resbeliului, care nu se potea repará prin stralucitele invingeri ale armatei Nóstre de sudu si ale flotei, Ne insiela sperantiele, care Noi insine facia cu preponderant'a taria a poteriloru aliate in contra Nóstra, le punesamu in dreptatea causei si in promtitudinea curagiului armatei Nóstre.

Cu privire la asprele decideri ale sortii, care numai prin estrem'a incordare a promtitudinei la sacrificia si a poteriloru spirituale si materiale ale popóreloru Nóstre potea luá o facia mai favoritória, nu amu intardiatu neci pre longa conditiuni grele a le dá éra binecuventatele pacii, a carei asecurare am tienutu totudéuna intre cele mai profundu simtite grige ale animei Nóstre celei parintesci si ale celoru mai inalte obligemente ale Nóstre de regentu.

Fatsiele evenimente ale trecutului, precum si privintiele la schimbarile, ce au intratu in relatiunile internationale pretiucu acum in mesura mai mare si in adeveru imperativa, cá se intetimu dupa poteri regularea plutitóreloru cause interne ale monarchiei Nóstre, pre basea desemnata pentru multiamirea cea in sinceritate dorita a drepturiloru constitutinnale si a pretensiuniloru popóreloru Nóstre.

Inca in rescriptulu Nostru regiu din 24 Iuniu c. n. am apretiuitu activitatea cea prompta, cu care statorile adunate in dieta si deputatii iubitului Nostru regatu Ungari'a s'au alaturatu la tiauintiele Nóstre si au inceputu din partesi a contribui la deslegarea comunei probleme.

Cu atatu mai mare Ne fù parerea de reu, ca am fostu siliti a amaná diet'a Ungariei tocma in timpulu, candu in urm'a pomenitei activitati se medinloci in consultarile pregatitórie ale comitetului pentru causele comune unu proiectu, despre a caroi punctu de piecare si tienta nu Ne indoimu inca si acum a Ne respicá recunoscinti'a — cu tóte, ca acelasi pana acum inca n'a trecutu prin stadiele legale ale discutiuniloru publice si ale pertractarii dietale, — pentruca Ne aflamu chiamati, cá intru nisuinti'a aplanarii opusseloru pretensiuni se Ne intórcemu vi'a atentione la tóte acele momente, a caroru deanodare e in stare a asterne cu intiéla calea la o deslegare fundata pe dreptu si ecnitate a principalei probleme.

Cu multiamire vedemu respicata in proiectulu acest'a vi'a consciintia despre conlegatuinti'a tieriloru Nóstre si cá principiu conducatoriu neaparat'a privintia cuprinsa; cumca sustarea monarchiei se asecurésa in interesele sale cele mai importante.

Cá responsu la óbl'a franchetia si la increderea, care le esprimara statorile si representantii in adresele loru cele pré umilite indreptate catra Noi, vremu cá se fia de timpuriu asecurati despre acea, cumca modalitatile, cari se propunu in proiectulu pomenitului subcomitetu, in ceea ce privesce la consultarea si pertractarea causeloru comune, Noi o recunóscemu de unu punctu potrivitu de initiare (Anknüpfungs-Punkt) pentru resulta ea splanarii constitutiunale.

Spre a asecurá si mai multu intetitiu si multiamitoriulu resultatu alu acestoru consultari, tienemu, ca e cu scopu a aretá acelea puncte de vedere principale, in privinti'a ca o'a spre medilocirea unei demarcari a causeloru comune se vede a fi neaparatu, cá statorile adunate in dieta si representantii so si intórca o deosebita atentiune la acestea.

Ceea ce trebuimu se aperamu neamanatu este unitatea armatei, care pre longa unitatea conducerii si a internei potrivite organisatiuni a acelessi pretinde fara indoiéla inca si o conglasuire a principaloru intru determinatiunile tempului de servitiu si ale intregirii armatei.

Intocma neaperatu poftesce desvoltarea presenta a comerciului internationalu, precum si conditiunile de viétia ale industriei, cá trebile de vama si se intielege, ca si asiadarea contributiuniiindirecte, ce esercésa o influintia esentiala asupra productiunii industriale, precum si trebile monopolului statului, se se regulese pre o basa omogena invoita.

In fine detoriele de statu si interiorulu creditului de statu incopoistu cu acelea, pretindu o pertractare unifica a acelor'a, déca e, cá interesele comercului monetariu, care in tóte tierile imperiului tale intocma de afundu in viétia, se fia aperatu de fluctuarile cele plene de fatalitati.

Dorimu, cá prin resultatulu pertractariloru dietale, ce se continua pe basea acést'a, se devenimu catu mai curundu in stare, a poté privi principialuminte redicate dificultatile in privinti'a acelora garantie ale legamintici intregului statu, pe care cá pe o efluintia nemediulocita a sanctiunii pragmatice trebue se le aperamu de verce periclitare, si asia si din parte Ne a contribui la implinirea dorintieloru, ce se pusera in fruntea adreseloru pré umilite ale staturiloru si representantiloru dietaluminte adunati si prin denumirea unui ministeriu respundietoriu, precum si prin restabilirea autonomiei municipale se fimu drepti pretensiuniloru constitutiunale ale popóreloru iubitului Nostru regatu Ungari'a.

Fiindueca suntemu resolvati a aduce la valóre sistemulu regimului constitutiunelu, nu numai in Ungari'a, ci preste totu, Ne reservamu, cá aplicarea detaiata si realisarea principiaioru invoite in privinti'a causeloru comune, precum si modificarea acelora determinatiuni ale articuliloru de lege din 1848, in privinti'a caror'a v'amu descoperitu indoielile Nóstre in rescriptulu Nostru regescu din 3 Martiu a. c, se le realisamu pre calea ministriloru respundietori decumindi de Noi si in cointielegerea cu statorile si representantii dietaluminte adunati.

Speramu, cá statorile dietaluminte adunate si representantii iubitului Nostru regatu Ungari'a voru primi franc'a espunere a acestoru tendintie parentesci ale Nóstre cu simtiu nepreocupatu si punctele de privire accentuate prin Noi le voru face de obiectu alu patrundietóreloru si totuodata si vocei monitórie a timpului corespundietoreloru pertractari, si prin acést'a voru intesi din partesi implinirea dorintiei Nóstre celei mai intime: asecurat'a intrare in viétia a organismului constitutiunalu alu intregului Nostru imperiu. Tiór'a sta acuma la pragulu implinirii dorintieloru sale. Simtiementele, care Ne determinara a pune in man'a ei resolutiunea facunda cu drépta cunosciintia de interesele sale despre propriulu viitoriu alu acesteia, nu s'au stramutatu.

Credemu cu incredintiare, ca colucrarii binecuventate a bunei vointie din ambele parti le va succede a dá viitoriului acestoia o basa, care e déstoinica a aduce in armonia demnele traditiuni ale trecutului cu pretensiunile presentelui, si prin acést'a a asecurá cu statornicia reinnoit'a inflorire a acestuia.

Academi'a romana de drepturi

si Istirea sciintieloru agronomice.

Subscrieri si Dechiaratiuni.

Redactiunea se afla provocata din mai multe parti a primi ofertele, facute din pietatea catra binele si inaltiarea natiunii din pulberea dispretiului, pe care vreu sa consacrá pentru redicarea unei academii de drepturi si pentru Istirea sciintieloru agronomice intre romani.

Redactiunea in consciinti'a s'a nu póte denega asemeni servitia pretense si cerute de binele natiunei; ea e resoluta a face totu cei va sta prin potintia pentru prosperarea inceputului facutu de catra marinimosii nostri Mecenati din „Muntii apusani“ si de pe alte locuri si apromite, ca va da subscrierile si dechiararile respective publicitati, primindule supto responsabilitate de conscientiósa, inse numai pana stunci, pana candu inmultiendusse subscrierile voru face suscriitorii cu Fratii Munteni pasi convintiosi séu la „Asociatiune“ séu pentru formarea unei alte „Reuniune filantropice“ cu singurulu scopu pentru a provedé natiunea cea orfana in respectulu acesta cu sunu pomenitele institute, careia data ei va respunde pe calea publica si privata tóte ofertele sosite la Redactiune si incepe dimpreuna cu capitalele fonduriloru incepute de ea spre scopulu analogu.

Acésta Dechiaratiune voiu se aiba valóre legala, asia dupa cum suna ea aici in Gazeta, inaintea orcarui oficiu judecatoresc. Brasiov in diu'a lui Ioane Gura de aoru séu 13/25 Nov. séu Brumariu 1866.

Iacobu Muresianu m. p.
Redactoru „G. Tr.“ etc.

„Dechiaratiune:

Prin acésta dechiarésa suptscrisulu din inbire si din dregoste catra natiunea s'a, ca va oferi una suta de florini v. a. spre scopulu infientiarii unei „Academie de drepturi“ si de sciintiele agronomice in Transilvani'a cu caracteru curatu natiunalu romanescu, incependu a plati dela 1/13 Ianuariu 1867 in rate trilunarie decursive asia, cá pana la capetulu anului numitu se platésca intréga suma de 100 fl. v. a. la Redactiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Vatra Dornei in Bucovin'a in 1/13 Novembre 1866.

Alecsandru Plesoiu m. p.
administr. paroch. locale.

La suma publicata in Nr. Gazetei 83 a. c. adangunduse acestu ofertu: fondulu face 6512 fl., séu natura 377 galbini si 4250 fl. —

Serbarea constitutiunala

din propri'a convictiune in consciinti'a de sene si

„Cinci insi“.

Nu asiu luá bucurosu condeiulu, cá se respundu si la pamfletele, esite din orbirea de patimi déca tacerea in relupta cu aperarea onórei n'ar fi devenitu pana in ecstremele moderatiunei si in ultim'a face a suferintii. Voi fi inse mai laconicu decatu s'ar cadé si decatu pretende aperarea onórei atacate in publicu cu atata nemateriltate si usiurstate. Sunt trecuti 16 ani si sclaviei Redactiunei „G. Tr.“ portate pe unu gutu, iubitoriu de libertate legale si de morale cu abnegarea propria, care nu lesne se pléca la tóta suflarea de ventu, ci tocma atunci se arboresce, candu sarcinele pentru binele publicu si cu preferintia pentru binele natiunii sale romane ilu apasa mai tare. — Martoru 'mi este aici on. pu-

blicu, ca pro domo inca n'am, dar' n'am ocupatu neci macar una colóna din organulu acestu de publicitate alu Romaniloru, spre aperarea mea, cu tóte, ca am vediutu mai adesu repetirea unoru umbre aruncate asuprami, fara cuventu, dar' nu si fara malitiu tendentióse. Neci acum n'asiu vorbi, ca cele scrise dela Turd'a de „Cinci insi" nu merita neci o consideratiune seriósa, candu faptele cunoscute ou publicu cititoriu pleanescu in facia acea corespundintia cu numirea de pamfletu: totusi me rogu de pucina patientia, ca multu a fostu pucinu a remasu. —

In Nr. 86 alu „Gazetei Tr." suptu rubric'a: „Revista diurnalistica si J. G." respunsei la volboratele aieptari ale coresp. din Brasiovu cu datu 21 Oct., esite in „Albin'a" Nr. 83. Inse indata dupa acesa in Nr. 84 esi unu altu pamfletu datatu din Turd'a, despre a carui cuprinsu vomitu asupra mea se scarbise si Redactiunea Albinei, care si scemise din elu ceva. — Totu acea corespundintia o publicá si „Concordi'a" in Nr. 86, m'a si „T. R. Nr. 88, conduse póte de oblegamintes catra binele natiunii or' a colegialitatii, nu sciu, destulu, ca motivele pre personali ar pre compromite soliditatea caracteleloru cam la tóte foile nóstre din Austri'a deodata, ce n'asiu presupune bucurosu, dómne feresce, pentruca in fine adi mie, mane tie, din comanacire personala ne amu surupa pre adunc onórea in „tesseram amicae Collegialitatis", pe care o pastraiu pana mai eri — la onorific'a insinuare a absentelui D. Red. Alecsandru Romanu — ou „Concordi'a" dela 1863 incóce cam si in principia. Sed de his claudite jam rivos pueri. —

Destulu, ca pre trasurile fundamentale ale coresp. din Brasiovu e'a fabricatu si scésta cor. a DD. „Cinci insi", numai catu ceva mai detaiatu, obiectulu inse e unulu si acelasiu; de acea ca ce nu reocupamu loculu colóneloru indesiertu, Ddnii „Cinci insi" sunt rogati a lua dreptu respunsu la pamfletulu Ddloru tóte cele destasurate si pentru „J. G." si cu atata potu fi linisciti, in catu tata scésta scrbare in interesulu binelui natiunei; ér' in cesa ce privesce la maruntisie personali, se binevoiésca a ceti in notele pasagelóru, care le numerisamu cu scopu de a incungiura repetirile cele odióse din tecstulu corespundintii Ddloru, esre dupa „Concordi'a" suna precum urmésa:

Bucuria de frica [1]).

Turd'a 27 Oct. 1866.

Domnule Redactoru! Dta scii ca ranele coperite nu sunt si vindecate. Credu ca concordi'a dintre noi nu sta in netedirea si coperirea tuturoru ticalosieloru si gresieleloru nóstre, pentruca de amu urma regulatu unu asemene principiu falsu, atunci ne-amu face noi nóue reulu celu mai mare [2]). Din portarea ce a luatu dlu Redactoru alu „Gazetei" dela unu timpu incóce catra publicu si chiaru catra unii dintre cei mai mari binefacatori ai sei [3]), trebue se inchiamu si noi, ca dlui si-face de capu cá si do. Mangiuca [4]). Mai de curendu dlui Redactoru, i-a casunatu [5]) cá se faca pe romani de frica a serbá dile, le care chiaru astadata nu au nici o posta [6]), éra arogantia dsale trece preste tóte marginile candu in Nr. 80 dice [7]): „. . . . prin vre-o schima (gestu), se face vinovatu de crim'a nefidelitatii catra lege si catra datatoriulu de lege."

Acest'a e tonulu in care póte vorbi numai unu tirann [8]) fanaticu din scól'a lui Tiberiu séu in casu mai bunu, unu argatu alu absolutismului rusescu ori neapolitanu, se vede ca dlu Redactoru, candu a scrisu acelea amerintiari despotice a sitotu, ca Gazet'a numai pórta pajur'a in frunte, ca nu mai este oficiale a lui Bach, nici slusnic'a absolutismului [9]), de sub care o a smulsu Baritiu cu mare nevoie in an. 1860 si 61 [10]).

Pentru ce se fia silita natiunea romana a serbá diu'a din 26 Octobre? Pentru ca la 15 ani dupa ce s'a prochiamatu ea pe sinesi in Blasiu de natiunea politica si adica dupa nenumerate incercari desierte s'a inarticulatu sbié? Si ce folosesce romaniloru inarticularea, pana candu unulu limbei natiunali in trebile publice ale tierii nu este asecuratu prin lege [11])?

Cu cine s'a sfatuitu dlu Redactoru mai nainte de a emite dela sinesi acum de trei ori o poruncu statu de aspra? Éra déca cumva are porunca de undeva, se o spune cá se scimu si noi, ca in. guvernu nu scie nimica de intreprinderea d'insolui; din contra ne-amu teme, ca asemene lucru, adica demustratiune, i s'ar si luá fórte in nume de reu, din pricina, ca d'insulu este mai antaiu profesoru si directoru la unu gimnasiu nemtiescu, apoi este redactoru [12]).

Totu cu acésta ocasiune rogamu pe dlu Redactoru alu Gazetei, cá se mai rarésc'a din pré desele note, cu care incurca [13]) ideele si stilulu altor'a si se nu mai tiena pe publicu de surdu si orbu, repetindu de atatea ori ideele publicate odata de catra altii totu in Gazet'a [14]) nici se schimosésca corespundintiele, in catu se nu le mai cunósca auctorii loru, pre com s'au intemplatu si cu cea din Turd'a in trébi'a cu protop. Crisianu, s. a.; publiculu nu recunósce la nici unu redactoru dreptulu de a'si substitui parerile si ideele sale in locuiu altor'a, déca nu'i place lucrulu altor'a se nu'lu primésca, déca 'lu primesce, se nu'lu schimosésca [15]), mai adaugu, ca publiculu romanescu inca i s'a nutitu de atatea frase retorice si de atatea latinesci [16]) ca vre principia cu medua, vre idee practice, conducere sigura, éra nu teorii visate [17]). Cine-va póte fi profesoru pré bunu si totusi se nu priceapa nimica din politica [18]).

Serbatorea dlui redactoru va face nasco in cele mai multe parti ale tierii si numai cei cu judecata scurta 'lu voru imitá pe d'insulu [19]). Diet'a care a midilocitu acea lege din 26 Oct. nu afla cu cale de a'si descoperi vre o bucuria mare; cu atatu mai pucinu voru afiá romanii acuma [20]). —

Cinci insi [21]).

La [1]) Ve rogu se nu me siliti a ve documenta — ., ca tooma contrariulu s'a intemplatu. Cu tóta oprirea si opintirea de a impedecá serbarea, ca totu s'a serbatu, nu din bucuria, ci din convingere matura politica. E lucru de risu a si presupune, ca d. e. Eroii nostri Munteni apuseni ar sci de fric'a unui articlu in Gazet'a cea mai familiaria intre ei. Alta Ddloru! Romanii s'au pusu si pe pitiórele sale.

[2]) Dati tóte pe facia, cá reulu, ce amenintia binelui natiunei se se deochia inainte de ce i ar deveni periculosu. Aici runtemu de acordu.

[3]) Redactorele are benefacatori? Cine, cari, undesu? Nu sciu. Sei caute cu luminarea or cu lampasiulu lui Diogene si dóra si atunci cu greu iar' afla cá benefactori, — póte suptu titulu de malefactori v'asi afiá pe Ddv. „Cinci insi". Apoi cum se me mai portu, cá se ve afiu vóies?! — —

[4]) Cu ce? Am vendutu vreunu interesu natiunalu pentru plasposma? or de frica cá unii? Am ambitionatu la ceva catu de pucinu, afara pentru a face bine natiunei? —

[5—6]) Nu casunatu, Domniloru cinci insi, ci am sfiatu in profundele chaosului politicu numai atata mananuchiu de proptele, cu ajutoriulu careia se ne potemu cu incetulu inaltia. Scimu, ca la Maiestatea ingradita de barbati de statu totu din alte nationalitati nu pré petrunde adesu simburele adeverului reale despre opiniunile nóstre in caus'a unionei si a autonomiei tierei nóstre si totu amu dori se ni le scia, ceea ce credemu, ca dupa serbare acum nu se mai póte tupila. Vremu 1863—4? Apoi fara contradicere nu poteti vorbi asia de usioru, si apoi „Cinci insi"!

[7—8]) Imi leau vóia a intreba pe on. publicu cititoriu: Cine e detetoriulu legei artic. I din 1863? Nu legislatiunea? Nu si natiunea romana, care luá parte la facerea legei ce ni o sanctionă suveranulu? — Va se dica Dv. „Cinci insi" predicati or anarchia, or mórte dreptului politicu natiunalu, déca desfatuiti pe romani a si 'lu mai pretiui, candu singurulu e, ce ne póte sustiené la o viatia?! Apoi de ce ne mai zolimu se mi 'lu respecte strainii, candu noi ilu nadusimu, se nu ne dè viatia?! — Tiraná? — e mai mare acela, care pretende dela unu redactoru, cá se nu si descopere opiniunile si convictiunile sale francu, cum ne torturá si absolutismoiu; paremise, ca sunteti ómeni pré intortocati, ca-ce vorbiti ce singuri nu poteti crede.

9—10) Care diurnalu din Austri'a n'a fostu slusnic'a absolutismului?! Si totusi „Gazet'a" dovedesce, certitio, ca suptu pajora beata inca aparé natiunea, cam licuriea multe printre siere. — Apoi nu D. Baritiu, ci tooma absolutismulu fù acela care liberá Gazet'a de pajora, candu cu decretu provocá Redactiunea, cá se dè pajora diosu. D. Baritiu neci ca a vrutu se scia de liberarea „Gazetei", a slusnicei de suptu absolutismu, ci Dea a fostu mai multu. a fostu liberatoriulu si regeneratoriulu politicu alu natiunii, a fostu antesemnanulu nostru preluptatoriu cu luminele spiritului si faptele neobosintii sale, aratandune calea manutuintii prin organulu Gazetei, care la fostu si ei este suptu dispusetiune. DD. „Cinci insi" se nu falsifice faptele istorice nationale. Gazet'a ar fi repausatu inca in 1850, déca nu'si ar fi sfiatu unu liberatoriu cá Redactoru, candu nu se mai afla altii, cari se 'i asupraisi unu alpe statu de apasatoriu — in totu respectulu — fara cate de pucinu contu la vre unu interesu pentru traiulu vietii! — Esiti de suptu pseudonimitate la lumina si atunci vomu dovedi si cu acte, pe care inca numai D. Baritiu le scie. —

11—12) Tooma natiunea, care s'a prochiamatu ea pe sene in Blasiu de natiune politica, fù acea, care cautá un statu nepregetu, prin atatea deputatiuni, conferintie si congresu, ce Domniloru?! Fragi ori frangele de pin Vien'a?! Or dór' chiaru inarticularea? Apoi asia cum a facut'o ea natiunea, cu ea erá maioritatea in dieta — se o puna acum in camer'a cu lepadaturile? or se vedia, cá se se pune in viatia catu de cerbicósa. — Aici nu ve aplaudamu neci vorb'a neci fapt'a; ér' pelea Redactionei, déca i voiti vre-unu bine, crutiatio mai bine de asemeni incordari reutatióse depopularisatóre in publicu, decatu de relatiunile lui, care le scie elu desparti si facia chiaru cu Ddieu, candu fuera cum érta legea. —

13) 14) 15) 16) 17) 18) 19) 20) 21) numai intra in Nr. acesta asia voru urmá. —

Brasiovu.

Adunarea generala a Reuniunei f. R se tienù in 19. Fondulu Reuniunii e de 28.513 fl. v. a. In Nr. v. pe largu.

Din Muntii apuseni

in diu'a Archangeliloru.

Strabunulu nostru Cicerone dise odiniór'a: „Ficta omnia tanquam flosculi celeriter decidunt, neo simulatum quidquam potest esse diuturnum." — „Kol. Közl." in Nr. 118 a. c. pe lunga alte defaimari personale avù placere pre romanii munteni si areta de omeni fórte crudi.

Spre demintirea acestei aretari nu voimu a sangerá anim'a cniva cu pomenirea acelui treoutu tristu, candu bietulu romanu glebae adstrictus a fostu eschisu dela tóte binecíale patriei si dela mediulócele culturei si civilisatiunei, ci pre scurtu voiu stinge aci numai portarea si anumitu orudimile maghiariloru facia cu romanii patrate totiea quoties cu ocasiunea congregationiloru marcali si sacarea dela alegerile deputatiloru dietali a la lupulu cu mieilu, pre candu din contra romanii nostri totu cu acelesi ocasiuni se portara cu loialitate, blandetia si rabdare catra maghiari precum in aceleasi adunari asia si in diete, dandu prin acésta invederate documente de maturitatea s'a, — ceea ce arata, cumca epitetulu de fórte crudi mai cu temeiu se póte atribui staroru maghiari, decatu romaniloru munteni, — prin urmare lui „K. Közl." cu privire la aretarea-i de suau i s'ar potè aplica dis'a romanésca: ride draculu de porumbea si i mai negru decatu ea", — séu scriptura, „Nu judecati cá se nu ve judecesti, ca ci in ce veti judeca in acea ve veti judeca, si cu ce mesura veti mesura cu acea vi se va mesura." Faciarnice! aruncá-afara mai naintea berna din ochiulu teu, apoi atunci vei vedé a scóte scalamba din ochiulu fratelui teu."

Mai incolo: acelasi „K. Közl." se pare a fi superatu si pentru niscari articli esiti din acesti munti adeunadi in Gazet'a Trans., a carora adevere si dreptate fiindu ne-disputavere, densulu se dedioi la atari defaimari si calomnie urmandu proverbiulu: „Calumniare audacter semper aliquid haerebit."

Ni luamu dara volia a dechiará cu tóta francheti'a lui „K. Közl." pre cumca „nyers tömeg"ulu, cu care luminatii si civilisatii maghiari si nostri aveau placere a porecli pe romani, a disparutu; ca-ce romanulu acu a adiunsu la cunóscerea de sene si a drepturiloru sale, — a ajunsu la acea maturitate, in care densulu simtiendusse apte de a sta de sinesi pe pitiórele sale nu voliesce odata cu viéti'a a mai fi suprematisatu si sclavu trasu si impinsu in susu si in diosu de injurie cá cele ale trecutului celui amaru, a carui domnia s'a surupatu de potericiulu spiritu alu secolului presente inluminatoriu si civilisatoriu, de carele si romanulu se bucura, vediendu a se apropia impersti'a li-

bertatii, egalitatii si a fratietatii celei adeverate, éra nu ficte, com o voiescu fratii maghiari spre a'si restaura supremati'a si egemoni'a cu nemicirea celorlalte nationalitati conlocuitóre, — ceea ce atata face, catu a zidi casa pe nesipu, cá la timpu de viscole se cadia cu sunetu. —

Mai multi romani munteni.

Teaca in 23 Sept. 1866.

(Urmare.)

Intru acesta stiu cu D. protopopu dein Clusiu prin epistole au provocatu a merge la cointielegere in Clusiu pe mai multi depe Campie, — si intra altii au provocatu si pe D. prota Chetianu, inse nu sau dusu — causa ca nu sau dusu, cu credu ca ei aceia, cu D. protopopu Clusiului Panfilie au ujtatu a insemna in epistola sa cei provocatore, cá pentru cei carii se voru presenta, este ingrigitu cu onu butoiesi dein cel din 1862, sacri a buna suma daca o face aceasta, atunci intra cealalti spre discutare — si cointielegere se presenta. —

Cu tote acestea la initiativa protopopului dein Catina Domnulu Ioane Moldovanu (ounosentu pentru activitatea si zelositatea sa nationala inca dein anul 1863, candu intru adevaru in cercul acela (Mociu) sau alesu de deputatu jubilatu poporului Domnulu Moga) — in cointielegere cu ceialti Domni preoti bine simtitori sau fostu deciso, ca in presara alegeriloru din 21/2 1866 — se se adune cu totii in Sambotelcu la Domnu preotu, — unde voru ave a desbate, — ca daca se iaie parte la alegerile dein 22/2 1866 in Mociu, sau ba? — daca este a se asterne onu protestu — sau ba? si in casu de asternere, se lu subscrie cu toti acolo, — si in fine, — daca se voru d e c i d e a loa, — cu totii, pe cine aveu se votidiedie?

Astfeliu sara de 21/2 1866 au sositu si la D. preotu dein Sambotelcu, care intru adevaru se pregatisa a ave in aceia sara multi stimati ospeti, afara dein Domnul protopopu alu Catinei D. Ioane Moldovanu cu vreo cativa preoti tractatulni seu, — apoi D. preoti dein Semihaly — Chitiudu — Vissuia — Lomperdu — vreo cativa Domni docentii, — judi comunali — si curatori supremii — alti nu sau mai presentatu!! Nu intru adevaru, — ca ospetiulu arangiatu dein partea unguriloru — pe cumu romaniloru in comuna Kamarasu indepartare de Sinbotelecu de 1/2 ora, au fostu cu multu mai grasu! — la care blidu de linte cu una abnegare de sine vere sau infatiosatu D. Chetianu cu notariul seu Theodor Popu preotu dein Faragoo, — apoi D. protopopu Gregoriu Elekesii in compani'a D. M. M. si intru onu caru cu D. Hosszu János lelkészul g. c a t h d e i n M i l a s i u, si Matheu preotu din Baitza.

Acesata onorifica societate c e r e cu doru si cu sete se astepta de catra cei mai in sususcrisii la D. preotu dein Senbotelek, cu toti au trasu la Domnul preotu in Camarasiu, unde tote asia, iera pregatite, catu, ca dein Masine la demandarea D. Hosszu János lelkészul dein Milasiu se cara mancarea, si vinulu cu ciuberile dein curtea Ilustritatei Sale D. baron Kemény Gyula, — ceia ce in Szombotelek nu se pute intemplá, — ca popa de acolo ci romanu — cu trupu — si cu sufletu.

Ei Domniloru! protopopi Chetianu — Elekesi — Pap Theodoru — Mathei — si ceialalti Domni, — daca aveti catu de putinu curagiu, — aveti bonitate — si negati aceasta afirmare a mea — ca in pretara alegeriloru, in locu se mergeti la Sembotelek, nu a ti mancatu; si beutu; tota noptea dein Grati'a, — la demandarea — si in compagnia D. Hosszu János in Kamarasiu? —

Inse nu face nimicu — eu va escudi — se riergemu la Mociu se vedemu ce vomu face acolo.

In diminetia de 22/2 1866 in dios alegeriloru pe dealulu Mociului unde d r u m u r i l e celu dela pusta Kamarasi — cu celu dela Sembotelek, — se intilnescu si celea doo partide, adeca: cea constante nationale, cub conducerea Dlui protopopu Ioane Moldovanu prevaduitu cu dejiunitu celu subtire — inse sincera alu Dlui preotu dein Sembotelek; — si cea a oportunitatii sub conducerea Domniloru protopopi Chetianu — si Elekesiu, — in doo carutia, in cei deintaiu Domnul protopopu Chetianu cu secretariulu seu — si notariulu tractatulu Pap Theodoru nobilis din Budurlo. — Iara in cealalta carutia Din protopopu Elekes avendu longa sine pe Domnulu Hosszu János lelkészul g. cath. din Milasiu, — fara visa vi siede D. preotu dein Baitza Mathei, avendu longa rine pe Domnu M. M. auctorulu corespondentii dein Gazeta Nr. 68—69.

Toti acesti Domni, si partinitori a oportunitatii e r a u i n b e n e s o n a n t i b u s, despre a caroru fetis viale ujtandusa catra partida cei nationala dein Sembotelek, se potea ceti „sic" f l e m a n d i l c r u! toti era visi, — numai singuru Domnulu Hosszu János fratele Domnului Josi era prea ocupatu cu genduri, — caci acesta de protopopu Chetianu era siguru, — si se teme numai de protopopu Elekesiu — — Apoi candu sau intilnitu cu Domnulu prota Moldovanu conducatoriulu partidei nationale, in contra carui stimatu Domnu are o antipatie inca dela alegerile dein 1863 — candu totu in acestu cercu de alegere au triumfatu Domnu Moga visa vi cu Hosszu

La intilnire afara dein imschimbata buna diminetia nimica alta sau vorbitu. (Va urmá.)

Cronica esterna.

Cralova 28 Oct. 1866.

Domnule Redactoru!

Fiinduca a'ti gasitu utile a admite corespondintii'a nóstra, éta-ne, asia dar' la lucru.

Inainte inse de a ve tramite epistol'a promisa, mai antaiu urmézа a fi sciutu, ca in materia de apretiare a drepturiloru nationale si a situationei politice a statului, in tiér'a nóstra esistu doue scóle. Scól'a romanésca si scól'a fanariotiloru. Amendóua aceste scoli se pretendu si se intituléza de nationale. Dar' noi, cá se le deosebimu mai bine, vomu numi pe cea d'antaia, nationale, pentru ca datéza de candu ea natiunea; si pe cea de a doilea, vomu numi'o scól'a fanariotiloru, pentru ca se gassece introdusa si practicata numai dela invasiunea fanariotiloru in Domniele tieriloru.

Aceste doue scoli, diferindu ceva intre sene, dupa noi, ducu neaparatu la consecintie cu totulu diferite: in locu se faca intarirea si stabilitatea statului, facu slabitiunea si deteriorarea lui; in locu se destepte spiritulu nationale, ilu adormu, dupa cum vomu adopta pe una ori pe cealalta.

Resultatele sunt destulu de insemnatóre, incatu se merite din partenu o atentiune si unu studiu esceptionale. Pentru a simti inse, aceste diferintie, ce se credu de multi neinsemnatóre, trebue se facemu unu micu paralelismu intre a ceste doua scoli.

Scól'a fanariotiloru vede drepturile tierei cum le vede tóta lumea de astadi, ori mai bine cum Turci'a si Rusi'a intr'unu reciprocu interesu de suzeranitate si de protectoratu s'au mancitu se acrediteze in tóta lumea diplomatiloru si a publicistiloru, adica cá nisce drepturi daruite de Soltanii turciloru, ab antiquo, din bun'a loru vointia si milostivire, ori pentru hatirulu Cesariloru Rusici. De acea acésta scóla adopta, tara neci o dificultate pentru densele denumirea de imunitati si privilegiuri.

Scól'a romanésca vede aceste drepturi cum le vedeau strabunii, dupa istori'a tierei, dupa reportuile politice ce tier'a a avutu cu Turci'a, si dupa intielesulu legaturiloru si angagementeloru ce au creatu aceste reporturi, adica cá nesce drepturi proprii, intrinsece si traditionale, garantate si asigurate prin tractate formale, tocmai incontra turciloru, cari nicidata nu au sciutu si nu au potutu a le concista. De acea acésta scóla neci nu voiesce se auda de imunitati si privilegiuri, ce ar presupune concista cu armele, ci staruesce a le numi puru si simplu drepturi nationale, de si toti ci striga, ca acésta diferentia de limbagiu astadi nu mai póte face neci o vatamare.

Scól'a fanariotiloru isi ea punctulu seu de privire din actualitate, din cum este, din starea presente, fia catu de umilita si anormale, pentru ca o privesce destulu de legale si normale déca o gasesce facuta. Ea nu judeca, ori nu voiesce se judece, cu ratiunea pura, dupa cum dicu filosofii germani; ci cu ratiunea practica, pentru ca asia ii vine mai bine la socotéla.

Scól'a nationale isi ea punctulu seu de privire din antiquitate, din starea trecuta, din situationea legale, din cum trebue se fia; respinge starea actuale *) cá anormale si ilegale, pre catu o gassece neconformanduse cu starea trecuta, cu situationea politica resultanda din reporturile politice formulate espresu si lamuritu in tractate formale. Si, astadi, cu mai multa ritóre decatu totudéuna; pentru ca nu mai póte asiste din neci una parte vre o contestatione, déca tóte puterile européne s'au invoitu, precum este si cunoiabilu, cá se considere Romani'a in faci'a dreptului publicu europénu, dupa situationea ce li se cresce prin tractatele Domniloru celoru buni din timpulu de demultu, si se se stérga cá neavenite, tóte faptele sevirsite mai in urma, prin care s'ar fi joni scésta situatiune legale, ori s'ar crea in locu'lu ei o situatiune anormale si fara neci o ratiune de a fi.

Na voiescu se spunu eum, si prin ce medi, scól'a fanariotiloru s'a inradecinatu si se mantiene inca puternica in Romani'a, cu politica, cu limbagiulu, cu rationamentele si logic'a, cu morala si cu metódele ei particulare; cu adepti si partisanii ei puternici. Acest'a ar fi obiectulu unui deosebitu studiu *). Atata numai trebue sciutu, ca acésta scóla fiindu din nenorocire in Romani'a multu timpu singura de moda, s'a respanditu si a patrunsu intru stato in tóte arteriele societatii, unde a domnitu cá suverana, prin unu concursu de cercoanstantie ce nationea nu a potutu congiura, incatu astadi, in cestiunile nóstre cele mai nationale, ne pomenimu vorbindu, fara se voimu, limbagiulu ei.

Éta cuventulu pentru care voindu se fi escu pres'a nóstra nationale, am scrisu presenta epistola diusului „Desbaterile" din Bucuresci, sperandu, ca ori isi va rectificá limbagiulu in consecintia, ori me va convinge de erórele in care am cadiutu. Dar' acestu diuariu gasi mai comodu a tacé.

De acea éta ve tramitu Dvóstra acea epistola cá o critica, ce merita atentiunea partituloi nationale in Romani'a

---

Catra redactorii diuarului „Desbaterile": DD. N. Blaremberg, I. A. Cantacuzinu, Pantazi Ghica, Al. Lahovari.

Publicistii si oratorii, mai alesu, au datoria de a cunósce bine sciinti'a politica. O erore din partea loru, candu se amesteca in afacerile publice, póte nu numai produce unu mare reu in presentu, impiogandu la lucruri funeste, dar' inca mari nenorociri in viitoru, pentru singurulu cuventu ce s'a respanditu si s'a acreditatu.

Nu este, asia dar', de ajunsu de a sci cineva a deosebi adeveratulu din neadeveratu, falsificariulu din vatamatoriu, trebue inca se scia catu este de imoralu se publice si se acrediteze ceea ce este falsu, ceea ce este vatamatoru si periculosu.

Éta invetiatura ce ne da D. Ciarnier Pages, in introductiunea dictionariului politicu. Nu am potutu a nu ne aduce aminte aceste intielepte consiliuri, citindu unu articolu din „Desbateri", gazeta din Bucuresci, dela 15 Martiu 1866, sub titululu sciri din afara.

Foile nóstre politice au o misiune si mai mare decatu in alte tieri. Ele sunt datóre a dá poporului nostru o instructiune, mai multu ori mai pucinu elementare, despre drepturile nóstre proprii cá natiune, despre dreptulu publicu celu adeveratu alu statului nostru, despre situationea politica cea adeverata a societatii nóstre politice.

Prin urmare, trebuescu conduse de publicisti si scriitori bine indoctrinati si adapati cu scinti'a istoriei nóstre trecute, cu doctrinele ce domnescu astadi in societatea politica moderna, si cu o justa apretiare a fapteloru ce au trecutu preste noi.

A dá unoru fapte sevirsite in contra de tractate espresse, si in contra de drepturi seculare, recunoscute in fine solemnu, a dá unoru asemenea fapte, dicu, o importantia si o valóre ce in realitate nu au avé; a nu tiené contu de adenecimile in care astadi este infipta, in societatea européna, salutari'a doctrina a libertatii omului, si a nu cautá so profite de dens'a intr'unu modu esceptionale, a nesocoti istori'a nóstra trecuta, si a nu scóte in relievu consecinti'a cea mai favorabile, pre catu si adeverata, de societate politica vergina, pentru ca nu am fostu neci odata concisi (devinsi R.) cu armele, precum atesta istori'a lumei intregi, este a mantiené si a inradeciná, intr'unu modu fu-

*) Aci nu este vorba de starea de astadi, ci de acea stare in care se aflau tierile nóstre pe timpii cesti mai din urma ai Domniloru fanariotiloru, inaintea interventiunei directe a puteriloru europene in afacerile nóstre din intru.

*) Care in interesulu nationalu ar fi de tempore a se face si da la cunoscinti'a celoru, ce nu vedu mai departe decatu in presentu. — R.

nestu, acea educatiune fatale 'si bastarda, ce ne au facutu faptele, ér' nu sciinti'a transcendenta a drepturiloru; este a perpetuá si in viitorime o credintia nenorocita ce domnesce fara neci unu cuventu asupra contimporaniloru nostri, ca nu suntemu in dreptu decatu ceea ce suntemu in faptu: adica o creatiune a unei puteri ecsteriore, ér' nu a nóstra insine; ca nu avemu fa cultatea si puterea de a atinge statulu nostru politicu decatu, precatu ne este permisu de ceilalti.

Autorulu articolului de care am amintitu, nu se pare a se fi ocupatu a propagá in modulu acesta sciinti'a drepturiloru nóstre, candu dice: ca conferinti'a convocata pentru a delibera asupra indoitei alegeri a lui Cuza, casu neprevediutu de densa, sanctionà printr'unu protocolu acésta alegere; ca curtea suzerana intari acésta alegere!

Critic'a fiindu-ne o datoria, in asemenea materia importante si in conjugature atata de delicate, ne va permite anonimulu autore a insemná, ca sunt aci atatea erori cate diceri.

Nu póte fi adeveratu, ca casulu a fostu neprevediutu; fiinduca, de si nu este nicairi esprimatu in actulu diplomaticu europénu, numitu conventione, prin care la 1858 se fotografiéza de marile puteri européne, situatiunea politica a statului nostru in dreptulu publicu europénu, pentru cá se fia mai bine cunoscuta si respectata; da.' este necontestabile, ca fiindu unu actu puru alu unei natiuni libere politicesce, precum suntemu noi, si fiindu precedatu de esprimarea dorintieloru pentru unire, manifestate cu solemnitate européna comisiunei mandate spre acésta, este invederatu ca urma se se fi gasitu seriosu accentuatu in previsiunile conferintiei de care ne este vorba.

Nu este regulatu a dice, ca conferinti'a a sanctionatu alegerea, ce facura romanii, a Domnului loru; fiinduca romanii, avendu dreptulu suveranu de a dá guvernementului loru unu capu, in asemenea conditiuni de independentie incatu nu potu recunósce asupra loru o alta putere suverana esteriére ori interiére, sanctiunea alegerei loru resulta ipso facto si nu are nevoie de o sanctiune particulare. Ea neci nu este cu potintia a fi data de altu cineva, fara a imprimá suveranitatii nóstre nationale o jignire ce realitatea istorica nu permite.

In diplomatie érorile de limbagiu sunt periculóse, ca-ci se intempla a creá situatiuni anormale, ce nu se potu creá, si inca nu este permisu a se creá, decatu de violenti'a faptelor.

S'au produsu in lume fenomene ciudate, candu modesti'a si neinsemnatatea cuvintelor, nefiindu la timpu bagate de séma, au concistatu pe tacute positiuni ce sgomotulu faptelor nu ar fi pututu, si nu au pututu creá. Noi, din nenorocire, am fostu unu asemenea tristu ecsemplu. De acea, ar fi mai nemeritu si mai conformu cu dreptur'ile nóstre respective a se dice, ca congresulu a recunoscutu si a aprobatu, ér' nu a sanctiunatu indoit'a alegere a lui Cusa, facuta de romani. (Va urmá.)

ITALI'A. Turinu Nov. 1866. Actulu incorporarii Venetiei cu mum'a s'a.

Precum in viéti'a ómeniloru asia si in viéti'a popóreloru vinu impregiurari atatu de mari, cari formeza nesce epoce insemnate in istori'a acelora popóre. Una asemene impregiurare este si incorporarea definitiva, prin plebiscitu, a Venetiei, acésta vechia regina a marilor, cu marele regatu alu Italiei. Celebrarea acestui fapt insemnatu s'a facutu in Turinu, ér' nu in Florenti'a, pentru ca aci s'a inceputu uriasi'a opera a unitatii italiane; si fiinduca me aflaiu si eu aci nu intardiezu de a comunicá compatriotiloru mei, prin stimabilulu diariu de sub redactiunea dv. cele petrecute aci cu ocasiunea intrarii in Turinu a deputatiloru provinciei venetiane, si depunerii plebiscitului si coróne de feru in manele M. S. regelui Victoru Emanoelu.

Seversindusse plebiscitulu care a avutu de resultatu 647.246 voturi pentru, si anuntiandu-se oficiale intrarea deputatiloru la 3 Nov., se facura cele mai mari pregatiri in pietiele Castelului, St. Carlo si Caregnano.

In diu'a destinata, grad'a nationale, ostirea de linia si tóte corporatiunile, fiecare cu standariulu si music'a s'a, erau insirate pe strad'a numita Via nuova, care duce dela debarcader'a stratei ferate pana in piati'a Castelului, si care erá adornata magnificamente. La orele 2 dupa amédi deputatii sosescu, se urca in trasurile curtii ce-i asteptau si pornescu de aci cu mare pompa, printre frenetieele aplause si strigari de Viva Venezia! Viva Italia! ce intempinau fara intrerupere din partea poporului ce implea balconele, strad'a si pietiele, pana la otelulu ce le erá destinatu. Indata apoi esira toti in balconulu ce respundea in piati'a Castelului, pe unde defilara tóte trupele mai susu dise. Sér'a totu Turinulu fù splendidu iluminatu.

A dou'a di Dumineca pe la orele $10^3/_4$, trasurile curtii luara pe deputatii si-i dusera la palatu, in midilocelu strigariloru entusiaste ale poporului. In sal'a tronului erau ministrii de statu, ministri actuali, presiedintii adunariloru legislative si si diferiteloru curti, prefectulu, primariulu, deputatiunea provinciale, mai multi generali, rectorele si presiedintii universitatii, si alte persone distinse.

La orele 11 intrá si regele luandu locu in dreptulu tronului si avendu in drépt'a pe principele Umbertu si pe principele Eugeniu Caregnano, si in stang'a pe principele Amadeu si consiliulu ministriloru. Indata comitele Justinianu, primarulu Venetiei, presentà regelui plebiscitulu provincieloru venete pronunciandu, in numele deputatiunei, urmatoriulu discursu:

Sire!

Faptulu intemplatu de curendu in provinciele Venete si accea a Mantovei, alu carui splendidu resultatu avemu onórea a Vi lu presentá astadi, va remané in memori'a generatieloru viitóre. Acésta fata a tierei italiane, care fù celu mai puternicu propugnaculu dominatiunei straine, care erá dej'a data Italiei si ilustrei vóstre case dela 1848, care confirma in urma acea dorintia, cu tóte perpetue conspiratiuni in vanu tiesute pentru a inabusi sangele generosiloru sei fii, in durerile lungiloru inchisori si in amaratiunile esiliului, luptele pentru cau'a nationale, care in mii de moduri manifesta pré putintele alectiune, ce o legá de acésta causa, repeta acum solemnu acelasi dorintie printr'unu plebiscitu ce nu pote avé unu altulu egale in trecutu.

Da, o Sire, acestu plebiscitu, care ne parea de prisosu, dar' pe care'lu primiramu bucurosu, cá pe acela ce ne oferiá ocasiunea de a sfirmá inca unadata ceea ce tóta Europ'a scia, reuzi a-tfelu incatu atrage chiaru mirarea nóstra; care l'amu facutu.

Acei 647.246 da, adunati in urnele provincieloru nóstre si din atatea alte pa.ti, pe unde se mai aflau venetiani, respundu, credemu, asteptatu M. V. si a Italiei, oferu Europei una nóua dovada despre concordi'a italiana si dau natiunei asicurarea, ca er'a sacrificieloru este inchisa pentru totudéuna si incepe acea a unei desvoltari progresive a toturoru puteriloru nóstre ce trebue se duca la Itali'a la una inaltime (raggiunta) ajunsa a mariloru nostri barbati.

La acestu discursu M. S'a regele respunse:

Domniloru!

Diu'a de astadi este cea mai frumósa din viéti'a mea. Adi sunt 19 ani, de candu tatalu meu redica bandier'a pentru inceperea resbelului independintiei nationale; totu astadi, diu'a s'a onomastica, voi, imi aduceti manifestarea vointiei popolariu a provincieloru Venete, care acum reunite la marea patria italiana, declara cá faptu implinitu dorinti'a augustului meu parinte. Voi confirmati cu acestu actu solemnu, acea ce Veneti'a inca dela 1848 sciu totudéuna se mantiena cu una constantia si abnegatione admirabile.

Eu implinescu cu acésta una datoria catra acei generosi barbati cari mantienura cu sangele loru si cu sacrificia de totu felulu neclintita credinti'a loru catra patria si catra destinatele ei.

Astadi dispare pentru totudéuna din peninsula veri-ce urma a domniei straine. — Itali'a e facuta, de si nu pe deplinu. Remane acum la italiani a sci s'o apere, a o face prospera si mare.

Domniloru, corón'a de feru este restituita Italiei intr'acésta di solemne, daru ea preferu acestei coróne pe cea facuta cu amórea si afectiunea popóreloru."

Dupa acést'a, regele parasi sal'a tronului si impreuna cu deputatii venetiani si cu sui'a s'a, trecu in apartamentulu regale pentru a asiste la defilarea veteraniloru, a gardei nationale si a celorulalte trupe de garnisona.

Totu Dumineca emigratii romani tienura unu meetingu in sal'a testrului Balbo sub presiedinti'a prof. Felice Soifone. Scopulu acestei adunantie fù de a celebrá liberarea Venetiei si a se felicitá cu fratii loru venetiani, intr'acelasiu timpu si socii loru de esiliu pentru recuperarea libertatii si de a conlucrá cu totii pentru emanciparea Romei de jugulu preotiescu. Diferite discursuri caldurése si patriotice se tienura de mai multi oratori romani si venetiani, Vorbira prof. Nicolini, presiedintele comitatului romano, prof. Paganini, doctorulu Antonelli, prof. d'Ancona, adv. Zeppa, si altii. Dupa acesa se puse la votu urmatórea hotarire: „Romanii reuniti aci spre a se felicitá cu fratii loru venetiani pentru libertatea recuperata, si reunirea loru cu famili'a italiana, reafirma solemnu dreptur'ile loru imprescriptibili de a voi liberarea de sub rusinosulu jugu clericale si de a face parte integrante a natiunei italiane." Acésta declaratione fù aprobata prin aplause generali si repetite; apoi presiedintele declara adunanti'a inchisa, care se'si risipi in cea mai perfecta ordine.

Luni la 8 óre de diminétia deputatii, insociti de primariulu Turinului si de mai multi notabili, pana la imbarcadera, parasira Turiulu, in midiloculu imenseloru aplause ale poporului.

Astadi regele a plecatu din Turinu si mane la 7 va intrá in Veneti'a."

Aceste le scrie unu martoru alu celoru descrise, unu corespundiotu romanu din Turinu in diurnalulu „Romanulu".

Itali'a dar' e libera si numai cau'a Romei, a cetatei eterne mai turburá entosiasmulu bucuriei, ce se manifestà, cu intrarea regelui in Veneti'a, care era pregatita cá o mirésa la sosirea mirelui de multu asteptatu. Momente straordinari acele, la cari se adaugu si dela si lorn din departare oftari si urari spre a li se implini oraculu lui Jove: „Imperium his sine fine dedi". Le am datu acestora domnirea fara finitu. „N'am vediutu in viéti'a mea", refera „D. R." „unu orasiu atatu de drapelatu. Pana in cele mai intunecate ulicióre, pavilionulu tricolore aliaia la cele mai sarace ferestre precum si la palatulu aristocratiei.

„Cele noue orasie, adica Verona, Mantua, Padova, Vicencia, Udina, Rovigo, Treviso, Feltra si Belluna, erau representate prin deputatioui, avendu fiacare gondol'a s'a ornata cu culori municipale. Deputatiunea Mantuei avea de presiedinte pe comitele Awivabene, senatore, care in 1821, compromisu in conjuratiunea lui Silvio Pellico, a isbutitu a scapá din temnitiele austriace si astadi mai dupa una diumetate de secolu, isi revede pentru antai'a óra orasiulu in care justiti'a — ilu spandiurase in effigia.

„Celelalte orasie ale Italiei, Florenza, Torino, Milano, Perouse, Modena, Pisa, Ravena, s. c. l. au tramisu deputatiunile loru. Insa in midioculu bandiariloru loru se vedea unu drapelu cernitu: era drapelulu Romei, dusu de una deputatiune a orasiului eternu. Romanii n'au voitu se lase a se uitá in acésta ceremonia, ca si ei sunt fii Italiei." Si italianii nu voru uitá acelu drapelu cernitu inca, si Europ'a nu va uitá nici pe romani, nici pe eleni, nici pe poloni, ca-ci sangele versatu de unu poporu pentru libertate si nationalitate nu se póte sterge de nici una putere omenésca pana ce nu va renasce din elu viéti'a cea noua.

Novissimu. „P. L." repórta, ca la linia 13 a rescriptului r. a inceputu o miscare in tóta casa'a deputatiloru. Siedintiele venitórie se voru avisá de presiedinti. Deputatulu dela Abrudu D. Széles si-a datu credentionalele.

Cursurile la bursa in 23. Nov. 1866 sta asia:			
Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 6 cr. v.
Augsburg	—	—	126 „ 25 „
London	—	—	126 „ 40 „
Imprumutulu nationalu	—	—	59 „ 40 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %			66 „ 90 „
Actiile bancului	—	—	718 „ — „
„ creditului	—	—	183 „ 60 „

Redactoru respundietoru
JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.